

פרשת תצוה תשפ"ב – סודות הפסוק הפותח את פרשתנו

1. **שמות כז:** ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד: באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' - **אברבנאל:** מדוע ציווה כאן על עריכת הנרות, שלא היה ראוי לצוותו כי אם אחרי עשיית המשכן והנחת המנורה וכל הכלים במקומם? עדיין לא ניתנה הכהונה לאהרן ולבניו ואיך יצווה אותם על אופן השירות שיעשו בהדלקת הנרות? ו[במיוחד] שהפרשה הזו נשנית בסדר 'אמור על הכהנים' (ויקרא כד, 'צו אל בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד') ושם היה מקומו וזמנו הראוי לו?

אברבנאל השאלה הב': מה טעם אמר 'ואתה תצוה'? היה לו לומר 'צו את אהרן' או 'צו את בני ישראל' כמו שנאמר בפרשת 'אמור אל הכהנים' על **זאת המצוה עצמה?** [וכך חוזרים הפסוקים הסמוכים עוד פעמיים: "ואתה הקרב אליך ... ואתה תדבר אל כל חכמי לב"].

זוהר פנחס רמז, א: מי גדול ממשה שאמר 'ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת', שאמר זה לצורך ישראל והקב"ה קיים רצונו ומחל לישראל, ולא ניצל מעונש ואמרו שנמחה שמו בפרשת ואתה תצווה.

רמב"ן: [ומהו] טעם 'אליך' שיביאוהו לפניו והוא יראנו אם הוא זך וכתית כראוי.

כלי יקר: מהו 'להעלות נר תמיד' והלא לא דלקו כי אם מערב עד בוקר [כדברי הפסוק הבא]?

2. **קידושין לח, א:** בשבעה באדר מת משה ובשבעה באדר נולד, מנין שבשבעה באדר מת? ... דכתיב (דברים לד, ח) 'ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום' וכתוב (יהושע א, ב) 'משה עבדי מת ועתה קום עבור' וכתוב (שם א, יא) 'הכינו לכם צידה כי בעוד שלשת ימים תעברו את הירדן' [היינו שהכניסה לארץ הייתה 33 ימים אחרי מות משה], וכתוב (שם ד, יט) 'והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון' [י' ניסן] - צא מהן שלשים ושלושה ימים למפרע, הא למדת שבשבעה באדר מת משה. ומנין שבשבעה באדר נולד? שנאמר (דברים לא, ב) 'ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבא' ... מה תלמוד לומר 'היום'? שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום.

ליקוטי שיחות כו/204: מובא בזוהר 'צדיק שנפטר, נוכח בכל העולמות יותר מבחייו'. ומבאר רבינו הזקן שבהיות הצדיק על פני האדמה, היו חיייו הרוחניים (אמונה, אהבה ויראה) מכוסים בתוך כלי גופו והתלמידים לא היו יכולים לקבל אלא הארה מנפשו, משא"כ לאחר פטירתו הוא משתרר מהכלי ויכולים לקבל מבחינת רוחו העצמית. ובפרט ששם מתעלה רוחו ונשמתו למקור חוצבה... וכיון שבשעת הסתלקותו של משה הוא נתעלה לבחינתו העצמית, שלמעלה משמו הגלוי אתו מתקשר עם הזולת (ובפרט אצל משה, ששמו ניתן לו רק אחרי זמן בהיותו אצל בת פרעה), לכן בפרשת תצוה הוא אינו נזכר בשמו, אבל מדברים אליו עצמו, "ואתה תצווה", שמרמז על מהות עצמותו של משה.

מגילה יג, ב: תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד - **יערות דבש חלק א דרוש ג:** זרח השמש ובא השמש ועד ששקעה שמשו של זה זרחו שמשו של צדיק אחר. וכן אור נשמתו ושפעו של משה מאיר בכל צדיק ככל דור ודור. ולכך קאמר הגמרא 'משה, שפיר קאמרת' [האמוראים היו פונים זה לזה בלשון 'משה'] ופירש"י לכל תלמיד חכם קרא משה - ופירש האריז"ל: כי ניצוץ מנשמת משה בכל צדיק. וזהו ששמח המן במיתת משה והוא לא ידע שבשבעה באדר מת אבל **נולד מיד מחדש** כי זרח השמש, ולכך אמר 'ולא ידע שנולד משה' אחר שאמר 'שלא ידע שמת משה', כי הכוונה היא ללידת משה מחדש אחרי פטירתו.

3. **מאמר 'ואתה תצוה' תשמ"א אות יא:** וזהו 'ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית גו', דלאחרי שמשה יצווה ויקשר את בני ישראל עם אור אין סוף, יביאו למשה שמן זית - **שישראל על ידי עבודתם יוסיפו גילוי אור במדרגת משה** ... דע"י העבודה דישראל שגם כוחות הגלויים שלהם יהיו מתאימים לעצם הנשמה, עי"ז מתגלה בה שרשה האמיתי כפי שהיא מושרשת בהעצמות. ועל ידי זה יהיה 'להעלות נר תמיד', שלא שייך בו שינוי מערב עד בוקר והוא דולק בכל מקום ובכל מצב, על ידי שכוחות הגלויים יהיו חד עם עצם הנשמה, ויקחו אליך.